SurfAreena VI: Laitteiden päivitys ja turvallinen kierrätys

Perjantai 20.11.2026 klo 10–11.30, Teams

Eero Tuomenoksa, SeniorSurf

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Päivän ohjelma

10.00	Tervetuloa	5 min
10.05	Tulevat tapahtumat: SurfAreena VII Digilompakko	5 min
10.10	**Laitteiden päivitys ja turvallinen kierrätys**	45 min
10.55	Keskustelua ja kysymyksiä	30 min
11.25	Yhteenveto ja lopetus	5 min

Vuoden viimeinen SurfAreena: Digilompakko

10.12.

Torstai klo 10–11.30
Teams

SurfAreena VII

- Mikä digilompakko on ja mihin sitä käytetään?
- Sovellus on tulossa vuonna 2027
- Aluksi: vahva tunnistautuminen ja sähköinen allekirjoitus
- Tuoreinta tietoa palvelun kehityksestä

Asiantuntijana: Olli Kauppila, Digi- ja väestötietovirasto

Ilmoittaudu: seniorsurf.fi/surfareena-vii-digilompakko

Tänään puhutaan

Päivitä vai vaihda?

Milloin laite on elinkaarensa päässä

EU-säännöt

Mikä pidentää laitteiden ikää

Tulostimet

Voiko laitteeseen olla koodattu ennalta määrätty elinkaari?

Koodit hukassa

Kun laitteeseen ei pääse

Kadonnut laite

Paikanna, lukitse, tyhjennä

Luopuminen

Tietojen poisto ja kierrätys

Päivitä vai vaihda?

Milloin vanha laite vielä kelpaa

Merkit, että laitteen elinkaari lähestyy loppua

Tietoturvapäivitykset loppuvat

Tärkein merkki. Ilman päivityksiä tietoturva-aukkoja ei enää korjata.

Sovellukset lakkaavat toimimasta

Esimerkiksi pankki- tai tunnistussovellus ei enää asennu tai päivity.

Akku ei kestä päivää

Usein korjattavissa: akun vaihto on halvempi kuin uusi laite.

Hitaus ei ratkea

Uudelleenkäynnistys ja tilan vapauttaminen eivät enää auta.

Video: Tarkista Android-puhelimen päivitys

Video: Tarkista iPhonen ohjelmistoversio

Vanha laite ja tietoturva: esimerkkinä Windows 10

12.10.2027

Windows 10 -kotikoneiden lisäpäivitykset jatkuvat tähän asti. Euroopassa ne ovat maksuttomia, kun koneelle kirjaudutaan Microsoft-tilillä.

Mitä nyt?

- Tarkista Windows Updatesta, että kone on mukana lisäpäivityksissä
- Jo mukana olevat koneet jatkavat automaattisesti
- Mukaan voi vielä liittyä: vaatii version 22H2 ja Microsoft-tilin
- Suunnittele siirto Windows 11:een tai uuteen koneeseen ennen lokakuuta 2027

KATSOTAAN YHDESSÄ · N. 1,5 MIN

Video: Mitä päivitys oikeastaan muuttaa?

EU-säännöt pidentävät laitteiden ikää

Ennakkokysymys: onko voimaan tullut jo määräyksiä?

Aikajana: mitä on tullut voimaan Suomessa

EU-asetus on voimassa Suomessa sellaisenaan. **Suomen laki:** EU-direktiivi on tuotu lakiin EU:n aikataulussa. *Säännöt koskevat uusia, kyseisen päivän jälkeen myyntiin tulleita malleja.*

Puhelimet ja tabletit 20.6.2025 alkaen

5 v

käyttöjärjestelmän päivityksiä vähintään viisi vuotta siitä, kun mallin myynti loppuu

7 v

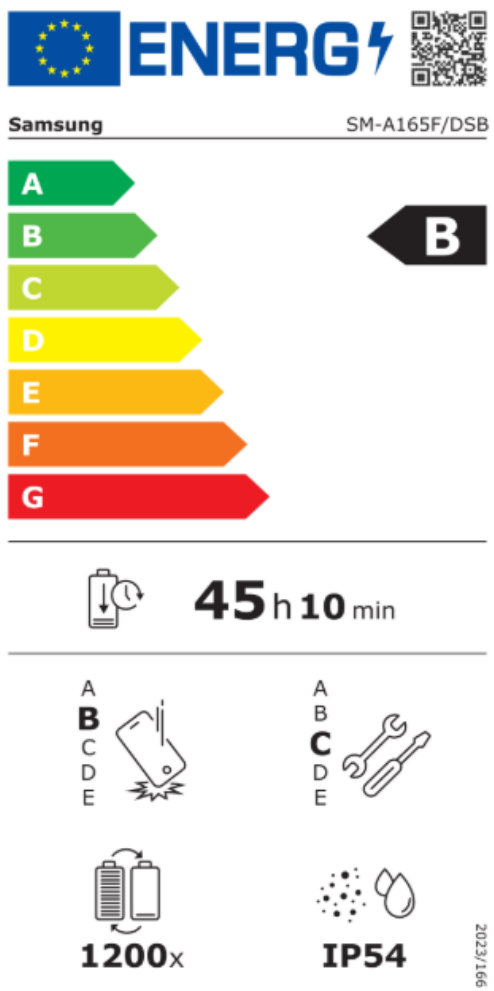
tärkeitä varaosia, kuten akku ja näyttö, saatava seitsemän vuotta myynnin päättymisestä

800

latauskertaa, jonka jälkeen akussa on yhä vähintään 80 % kapasiteetista

Uusi energiamerkintä: kaupassa näkyy mm. akun kesto, kestävyys pudotuksissa ja korjattavuusluokka A–E. Esimerkki seuraavalla dialla.

Näin luet puhelimen energiamerkintä-taulukkoa

Kuvake	Mitä se kertoo	Tässä
Energialuokka A–G	Kuinka säästeliäästi laite käyttää sähköä	**B**
Akun kesto	Käyttöaika yhdellä latauksella vakiotestissä	**45 h 10 min**
Puhelin ja sirpaleet	Kuinka hyvin kestää pudotuksia, A on paras	**B**
Työkalut	Kuinka helppo korjata, A on paras	**C**
Akut ja nuolet	Montako latausta ennen kuin akku heikkenee	**1 200**
Pisarat	IP54: suojattu pölyltä ja roiskeilta	**IP54**

Huomaa: kuvakkeissa ei ole sanoja. Opastajan kannattaa avata ne.

Korjausoikeus voimaan Suomessa 31.7.2026 alkaen

Mitä muuttui?

- Valmistajan on korjattava laite myös takuun jälkeen, kohtuullista maksua vastaan
- Valmistaja voi kieltäytyä vain, jos korjaus on mahdoton
- Korjaamista estävät sopimusehdot kielletään

Mitä laitteita koskee?

- Matkapuhelimet ja tabletit
- Pesukoneet, kuivausrummut, astianpesukoneet
- Jääkaapit ja pakastimet, pölynimurit, näytöt
- Lista voi laajentua myöhemmin

Suunnitellun vanhenemisen kielto 27.9.2026

Yritys ei saa enää esimerkiksi:

- kehottaa vaihtamaan mustekasettia tai muuta tarviketta ennen kuin se on teknisesti tarpeen
- esittää päivitystä välttämättömänä, jos se vain lisää ominaisuuksia
- salata, että päivitys heikentää laitteen toimintaa
- markkinoida tuotetta, johon on rakennettu käyttöikää lyhentävä ominaisuus

EU-säännössä esimerkkinä on tulostin, joka pyytää vaihtamaan kasetin ennen kuin muste on loppu. Tästä lisää seuraavassa diassa.

Tulossa: akku vaihdettavaksi itse 18.2.2027

- EU:n akkuasetus: kannettavien laitteiden akku pitää voida vaihtaa itse
- Ilman erikoistyökaluja, lämmitystä tai liuottimia
- Koskee uusia laitteita, ei jo ostettuja
- **Poikkeus:** puhelin tai tabletti saa jäädä ilman itse vaihdettavaa akkua, jos akku kestää 1 000 latausta ja laite on vesitiivis (IP67)

Onko tulostimeen koodattu viimeinen päivä?

Lyhyt vastaus: väite ei ole tuulesta temmattu, mutta sitä ei ole vielä todistettu oikeudessa.

Mistä on kyse?

- Mustesuihkutulostimessa on hukkamustetyyny, jonka täyttymistä laite laskee
- Kun laskuri täyttyy, tulostin voi lakata toimimasta
- Kyse ei ole sivumäärästä vaan musteen määrästä

Ranskan oikeusjuttu

- Rikosilmoitus Epsonista 2017
- Maailman ensimmäinen tällainen oikeudenkäynti: käsittely 25.2.2027
- Apple oikeuteen Pariisissa kesäkuussa 2027 iPhonen korjausesteistä
- Epson kiistää: tyyny estää musteen vuotamisen ja on vaihdettava osa

Lukossa tai kadoksissa

Kun koodit ovat hukassa tai laite on kadonnut

PIN-koodi tai salasana hukassa

iPhone ja iPad

- Väärien yritysten jälkeen näkyy "iPhone ei käytettävissä"
- Valitse "Unohditko pääsykoodin?" ja anna Apple-tilin salasana
- Muuten nollaus tietokoneella palautustilassa

Android

- Yleensä ainoa keino on tehdasasetusten palautus
- Samsung: SmartThings Find voi avata lukituksen etänä, jos se oli otettu käyttöön
- Palautuksen jälkeen kysytään Google-tilin tunnukset

Tärkeää: nollaus poistaa laitteen tiedot. Kuvat ja yhteystiedot säilyvät vain, jos ne on varmuuskopioitu.

Näin vältät lukkoon jäämisen

Kirjoita koodit muistiin

Paperille turvalliseen paikkaan kotona, ei puhelimen kuoren väliin.

Laita varmuuskopio päälle

iCloud tai Google-varmuuskopio tallentaa kuvat ja yhteystiedot.

Päivitä palautustiedot

Apple- ja Google-tiliin oma puhelinnumero ja sähköposti.

Valitse luotettu henkilö

Esim. Applen palautusyhteystieto voi auttaa tilin avaamisessa.

Kadonneen laitteen tyhjentäminen onnistuu

1. Paikanna

Soita laitteeseen tai katso sijainti kartalta.

2. Merkitse kadonneeksi

Laite lukittuu. Näytölle voi jättää viestin ja numeron.

3. Tyhjennä

Vasta kun laitetta ei saada takaisin. Paikannus ei sen jälkeen toimi.

4. Ilmoita

Sulje liittymä operaattorilta, tee rikosilmoitus ja vaihda tärkeät salasanat.

iPhone: icloud.com/find

Video: Puhelin hukassa (iPhone)

Android: android.com/find

Video: Puhelin hukassa (Android)

Edellytys: Etsi-toiminto oli päällä ja laite on yhteydessä verkkoon.

Kun laitteesta luovutaan

Tiedot turvaan, laite kiertoon

Ennen kuin annat, myyt tai kierrätät

Varmuuskopioi

Kuvat, yhteystiedot ja viestit talteen uuteen laitteeseen tai pilveen.

Kirjaudu ulos tileistä

Apple-tili tai Google-tili. Tämä poistaa myös varkauslukon.

Palauta tehdasasetukset

Tyhjentää laitteen. Nykyisissä puhelimissa tämä riittää tietojen poistoon.

Poista kortit

SIM-kortti ja muistikortti pois laitteesta.

Video: Vanhan laitteen tyhjennys

Ohjeet materiaalipankissa

Minne vanha laite viedään?

Toimiva laite

Myy, lahjoita tai vaihda hyvitykseen kaupassa tai operaattorilla.

Kauppa

Pienet alle 25 cm laitteet voi palauttaa ilman ostopakkoa isommissa kaupoissa. Isompi laite uuden oston yhteydessä.

SER-keräyspiste

Yli 400 maksutonta pistettä Suomessa. Lähin osoitteesta kierratys.info.

Ei sekajätteeseen. Puhelimet ja tietokoneet lukittuun datalaitteiden keräyslaatikkoon. Akut ja paristot omaan keräykseensä.

Muistilista opastajalle

- Päivitysten loppuminen on tärkein syy vaihtaa laite
- Akun vaihto tai korjaus on usein uutta laitetta halvempi
- Apple- tai Google-tilin tunnukset ovat tärkeämmät kuin laitteen PIN
- Etsi-toiminto ja varmuuskopio päälle jo nyt
- Ennen luopumista: varmuuskopio, uloskirjautuminen, tehdasasetukset

Kysymyksiä ja keskustelua

Mitä mietityttää? Kysy chatissa tai pyydä puheenvuoroa.

Kiitos!

Eero Tuomenoksa, SeniorSurf · 050 599 9779
seniorsurf.fi · Etäopastus 044 700 7101
Seuraava SurfAreena: Digilompakko 10.12.

SeniorSurf
VANHUSTYÖN KESKUSLIITTO

Lähteet

- Euroopan komissio: New EU rules for durable, energy-efficient and repairable smartphones and tablets start applying (20.6.2025)
- Kilpailu- ja kuluttajavirasto: Kuluttajalla on uusi mahdollisuus saada hajonnut laite korjatuksi (2026)
- Valtioneuvosto: HE 47/2026, kuluttajansuojalain muutokset (9.4.2026); HE 79/2023, yhteinen laturi
- Direktiivi (EU) 2024/825, vihreän siirtymän kuluttajansuoja
- EU:n akkuasetus (EU) 2023/1542 ja yhteinen laturi -direktiivi (EU) 2022/2380
- HOP – Halte à l'Obsolescence Programmée: Epson-oikeudenkäynti (2026)
- BleepingComputer: Windows 10 ESU jatkuu 12.10.2027 asti (päivitetty 25.6.2026)
- AWP / allnews.ch: Apple ja Epson oikeudessa 2027 (17.11.2026)
- Apple Support: unohtunut pääsykoodi (105090); Google: Find Hub -ohje
- Energiamerkintä: Samsung SM-A165F/DSB (verkkokaupan tuotesivu)
- SER-kierrätys; Taloustaito: Minne rikkinäinen vatkain tai vanha kännykkä päätyy (12.8.2025)